PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2017/246,

annettu 7 päivänä helmikuuta 2017,

suosituksen antamisesta Schengen-alueen yleisen toiminnan vaarantavissa poikkeuksellisissa olosuhteissa väliaikaisesti suoritettavan sisärajavalvonnan jatkamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta unionin säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) 9 päivänä maaliskuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/399 ([1]) ja erityisesti sen 29 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvosto antoi Schengenin rajasäännöstön 29 artiklan mukaisesti 12. toukokuuta 2016 täytäntöönpanopäätöksen, jolla annettiin Schengen-alueen yleisen toiminnan vaarantavissa poikkeuksellisissa olosuhteissa väliaikaisesti suoritettavaa sisärajavalvontaa koskeva suositus ([2]).

(2) Neuvosto suositti viidelle Schengen-valtiolle (Itävalta, Saksa, Tanska, Ruotsi ja Norja), että ne jatkaisivat oikeasuhteista väliaikaista rajavalvontaa tietyillä sisärajojensa osuuksilla kuuden kuukauden ajan vastauksena yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen näissä valtioissa kohdistuvaan vakavaan uhkaan, joka johtuu ulkorajavalvonnan puutteista Kreikassa sekä Kreikan kautta tulleiden laittomien muuttajien edelleen liikkumisesta ja mahdollisesta pyrkimisestä muihin Schengen-valtioihin. Neuvosto jatkoi tätä ajanjaksoa komission ehdotuksesta 11. marraskuuta 2016 vielä kolmella kuukaudella.

(3) Schengenin rajasäännöstön 25 ja 29 artiklan mukaisesti neuvoston suosittamaa alkuperäistä ajanjaksoa voidaan jatkaa edelleen, jos poikkeukselliset olosuhteet jatkuvat.

(4) Marraskuun 11 päivänä 2016 annetussa suosituksessa edellytettiin, että kyseiset Schengen-valtiot raportoivat kuukausittain komissiolle suoritetun valvonnan tuloksista ja esittävät tarvittaessa arvion valvonnan jatkamisen tarpeellisuudesta. Komissio on saanut raportit kaikilta kyseisiltä Schengen-valtioilta. Raportteihin sisältyvien tietojen perusteella voidaan osoittaa, että valvonta on ollut suosituksessa asetettujen ehtojen mukaista. Lisäksi tiedot vahvistavat tilanteen asteittaisen vakautumisen näissä valtioissa, kun sekä sellaisten henkilöiden määrä, joilta on evätty maahanpääsy, että vastaanotettujen turvapaikkahakemusten määrä on edelleen supistunut.

(5) Tästä edistyksestä huolimatta ei ole vielä täysin saavutettu olosuhteita, jotka määritettiin etenemissuunnitelmassa Schengen-järjestelmän normaalin toiminnan palauttamiseksi, jotta kaikki sisärajavalvonta voitaisiin poistaa ja Schengen-alueen toiminta palauttaa ennalleen. Lisäksi vaikka Kreikka on jatkuvasti edistynyt ja tehnyt merkittäviä parannuksia ulkorajojen valvonnassa vuonna 2016, maassa on edelleen huomattava määrä laittomia muuttajia. Aiemmin havaittujen suuntausten perusteella voidaan odottaa, että jäsenvaltioihin, joihin Kreikasta tulevien laittomien muuttajien edelleen liikkuminen vaikuttaa eniten, kohdistuu edelleen luvattomasta liikkumisesta aiheutuvia riskejä.

([1]) EUVL L 77, 23.3.2016, s. 1.
([2]) EUVL L 151, 8.6.2016, s. 8.

(6) Tiedonannossaan ”Etenemissuunnitelma Schengen-järjestelmän normaalin toiminnan palauttamiseksi” komissio määritteli erilaisia toimenpiteitä Schengen-alueen toiminnan palauttamiseksi täysin ennalleen. Euroopan raja- ja merivartiovirasto on nyt pikaisesti käynnistämässä toimintaansa voidakseen tarjota Kreikalle apua maan pohjoisrajalla helmikuusta 2017 alkaen.

(7) Toinen Schengen-järjestelmän normaalin toiminnan palauttamiseksi laaditussa etenemissuunnitelmassa mainittu seikka on EU:n ja Turkin julkilausuman täytäntöönpano. Täytäntöönpanoa koskevassa neljännessä kertomuksessa ([1]) vahvistetaan suuntaus, että monista haasteista huolimatta tuloksia on saavutettu tasaisesti. Julkilausuman täytäntöönpanoa on kuitenkin seurattava jatkuvasti. Sama koskee yhteistyötä, josta Länsi-Balkanin reitin varrella olevien maiden johtajat antoivat julkilausuman kokouksessaan.

(8) Poikkeukselliset olosuhteet, jotka ovat vakava uhka yleiselle järjestykselle ja sisäiselle turvallisuudelle ja jotka vaarantavat koko Schengen-alueen toiminnan, jatkuvat näin ollen edelleen.

(9) Edellä mainitut seikat huomioon ottaen vaikuttaa perustellulta antaa niiden Schengen-valtioiden eli Itävallan, Saksan, Tanskan, Ruotsin ja assosioituneen maan Norjan, jotka nykyisellään suorittavat väliaikaista sisärajavalvontaa, jatkaa viimeisenä keinonaan tällaista valvontaa Schengenin rajasäännöstön 29 artiklan mukaisesti.

(10) Tässä vaiheessa käytettävissä olevien tietojen perusteella jatkokausi ei saisi ylittää kolmea kuukautta tämän täytäntöönpanopäätöksen antamisesta.

(11) Jäsenvaltioiden, jotka päättävät jatkaa sisärajavalvontaa tämän täytäntöönpanopäätöksen mukaisesti, olisi ilmoitettava siitä muille jäsenvaltioille, Euroopan parlamentille ja komissiolle.

(12) Asianomaisten jäsenvaltioiden olisi ennen tällaisesta valvonnasta päättämistä tarkasteltava, voitaisiinko havaittua uhkaa torjua tehokkaasti muilla rajavalvonnalle vaihtoehtoisilla toimenpiteillä, kuten poliisivaltuuksien käyttämisellä Schengenin rajasäännöstön 23 artiklan mukaisella tavalla; rajavalvonnan palauttamista asianomaisille sisärajoille olisi käytettävä vasta viimeisenä keinona, kun muut rajatylittävää liikennettä vähemmän rajoittavat toimenpiteet eivät enää riitä havaittujen uhkien torjumiseen. Kyseisten jäsenvaltioiden olisi esitettävä ilmoituksissaan tämän tarkastelun tulokset ja syyt siihen, miksi ne ovat valinneet rajavalvonnan.

(13) Tämän täytäntöönpanopäätöksen mukaista valvontaa olisi jatkettava ainoastaan siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä, ja sen määrä rajoitettava siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä, minkä lisäksi se olisi mukautettava olosuhteisiin. Näin ollen voidaan olettaa, että muuttajavirtojen edelleen supistuminen johtaa valvonnan keskeyttämiseen kyseisillä rajaosuuksilla. Olisi suoritettava vain kohdennettua valvontaa, joka perustuu jatkuvasti ajan tasalla pidettävään riskianalyysiin ja tiedustelutietoon, jotta voidaan optimoida valvonnasta saatava hyöty ja vähentää sen kielteistä vaikutusta vapaaseen liikkuvuuteen. Schengen-valtioiden, joihin valvonta kyseisillä rajaosuuksilla vaikuttaa, olisi saatava ilmaista säännöllisesti näkemyksensä valvonnan tarpeesta. Valvonnan palauttamisesta päättäneen Schengen-valtion olisi puolestaan otettava nämä näkemykset huomioon, kun se selvittää ja tarkastelee uudestaan tarkastusten tarpeellisuutta, ja pyrittävä vähentämään tarkastuksia asteittain.

(14) Komissiolle ja neuvostolle olisi lähetettävä viipymättä jokaisen tämän täytäntöönpanopäätöksen täytäntöönpanokuukauden lopussa kattava raportti suoritettujen tarkastusten tuloksista sekä tarvittaessa arvio siitä, onko niiden jatkaminen tarpeellista. Raportissa olisi esitettävä tarkastettujen henkilöiden lukumäärä, tarkastukseen perustuvien maahantulon epäämisten lukumäärä, tarkastusten johdosta tehtyjen palauttamispäätösten lukumäärä sekä tarkastuspaikoissa sisärajoilla vastaanotettujen turvapaikkahakemusten lukumäärä.

(15) Neuvosto panee merkille, että komissio on ilmoittanut aikovansa jatkaa yhteistyötä asianomaisten Schengen-valtioiden kanssa, jotta väliaikainen sisärajavalvonta voidaan poistaa asteittain ja palauttaa näin Schengen-alueen toiminta ennalleen mahdollisimman pian.

(16) Lisäksi neuvosto panee merkille, että komissio on ilmoittanut seuraavansa tiiviisti tämän täytäntöönpanopäätöksen soveltamista.

([1]) Neljäs kertomus EU:n ja Turkin julkilausuman täytäntöönpanon edistymisestä (COM(2016) 792).

SUOSITTAA SEURAAVAA:

1. Itävalta, Saksa, Tanska, Ruotsi ja Norja voivat jatkaa oikeasuhteista rajavalvontaa väliaikaisesti enintään kolmen kuukauden ajan 11. päivästä helmikuuta 2017 alkaen seuraavilla sisärajoilla:

   — Itävalta Itävallan ja Unkarin maarajalla ja Itävallan ja Slovenian maarajalla,

   — Saksa Saksan ja Itävallan maarajalla,

   — Tanska Tanskan satamissa, joista on lauttayhteys Saksaan, ja Tanskan ja Saksan maarajalla,

   — Ruotsi eteläisellä ja läntisellä poliisialueella sijaitsevissa Ruotsin satamissa sekä Juutinrauman sillalla,

   — Norja Norjan satamissa, joista on lauttayhteys Tanskaan, Saksaan ja Ruotsiin.

2. Ennen kuin kyseiset jäsenvaltiot päättävät tällaisen valvonnan jatkamisesta tämän suosituksen perusteella, niiden olisi keskusteltava niiden jäsenvaltioiden kanssa, joita asia koskee, varmistaakseen, että sisärajavalvontaa suoritetaan ainoastaan siellä, missä sitä pidetään välttämättömänä ja oikeasuhteisena. Lisäksi kyseisten jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että sisärajavalvontaa suoritetaan Schengenin rajasäännöstön mukaisesti vasta viimeisenä keinona, kun muilla toimenpiteillä ei voida saavuttaa samaa vaikutusta, ja ainoastaan niillä sisärajaosuuksilla, joilla se katsotaan välttämättömäksi ja oikeasuhteiseksi. Kyseisten jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava tästä muille jäsenvaltioille, Euroopan parlamentille ja komissiolle.

3. Rajavalvonnan olisi oltava kohdennettua ja perustuttava jatkuvasti ajan tasalla pidettävään riskianalyysiin ja tiedustelutietoon, ja sen laajuus, tiheys sekä suorituspaikka ja -ajankohta olisi rajoitettava siihen, mikä on uhan vakavuuden vuoksi sekä yleisen järjestyksen ja sisäisen turvallisuuden varmistamiseksi ehdottoman välttämätöntä. Tämän täytäntöönpanopäätöksen mukaisesti sisärajavalvontaa suorittavan jäsenvaltion olisi viikoittain tarkasteltava uudelleen valvonnan tarvetta ja tiheyttä sekä suorituspaikkaa ja -ajankohtaa, mukautettava sitä torjuttavan uhkan tasoon, poistettava valvonta vaiheittain mahdollisuuksien mukaan ja raportoitava näistä komissiolle ja neuvostolle viipymättä kuukausittain.

Tehty Brysselissä 7 päivänä helmikuuta 2017.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

L. GRECH